

ENQUETE

STUDENTEN, DER VILLE VIDE, HVOR STATEN VAR HENNE

MIKKEL THORUP

En morgen, da studenten lige var vågnet efter en urolig nat fuld af drømme om muldvarper med lort på hovedet, stillede han af uforklarlige årsager sig selv et underligt spørgsmål: „Hvor er staten?“ spurgte han sig selv højlydt. Og da han boede alene (på fuld statslig boligstøtte), var det mest et spørgsmål til ham selv. Da først det var stillet, virkede det som det eneste høflige at gøre at prøve at besvare det. Man skal jo være flink ved sig selv, så studenten skyndte sig lige så hurtigt, som kun en på SU kan (det vil sige efter bad, avis, kaffe, eksistentiel angst, mere kaffe ...) ud i verden efter svar.

Den første, han mødte, var postbuddet. Hun var egentlig en venlig dame med kommunefarvet hår, men mente ikke rigtig, det var en del af hendes jobbeskrivelse at skulle snakke med folk. Men da studenten insisterede, indrømmede hun, at hun godt nok aldrig havde mødt staten, men at staten i mange år havde sendt breve til hende, men nu var hun postbud og kunne smide dem ud, inden de nåede hjem til hende. Det havde vist sig ikke at gøre den store forskel. Staten var vist glad, bare den fik lov til at sende breve ud til folk. Og det var jo egentlig også rart, sagde postbuddet, at der stadig var nogen, der sendte breve til hinanden i disse internettider.

Således uoplyst besluttede vor student sig for, at universitetet deroppe på bakken måtte have svaret. De store bygninger er jo fyldt med folk ansat til at finde på spørgsmål og besvare dem selv. „Et meget smart trick,“ tænkte studenten (og da han selv senere blev konsulent for staten, opdagede han, at det slet ikke var så svært at overbevise folk om, at de havde brug for svar på spørgsmål, de ikke selv havde stillet). „Statskundskab,“ udbrød han begejstret – og kiggede sig straks lidt forskrækket omkring. Man vil jo nødigt have, folk tror man er en tosse, der taler til sig selv. „De må have svaret. Det hedder jo da stats-kundskab.“ Først forstyrrede han nogle unge studerende, der fordybet i bunker af slidte bøger ledte efter helt andre svar, og som helt sikkert ikke mente, at de havde hørt det svar, han ledte

efter, i timerne. „Tror du, vi vil kunne komme op i det til eksamen?“ spurgte de bekymret hinanden. De ville nemlig gerne være embedsmænd i staten og vidste derfor, at det er vigtigt aldrig at stille for mange spørgsmål til det, man gør. Bum, der stod en professor i fuld figur. Desværre var det en professor i offentlig forvaltning, der mente, spørgsmålet var helt forkert stillet, men han kunne dog udpege det nærmeste kommunekontor. Den næste, der kom gående hen ad den lange gang, var professor i statistik. Det lykkedes studenten at holde trit med hendes højhælede klaprende gang, så han kunne stille hende sit spørgsmål, men selv om hun havde „stat“ i sin titel, mente hun heller ikke, at staten var hendes ærinde. Studenten besluttede lidt slukøret at forlade universitets gule bygninger. I parken fik han dog atter mod på sagen, da han fik øje på en mand, der sad på en bænk og så vidende ud, og som beredvilligt tilbød at bruge sin telefon til at slå det op på wikipedia. „En stat er en organisation med egen fyrste (regering), der har suverænitet over et geografisk mere eller mindre afgrænset område. Folkeretten afgrænser staten i juridisk henseende som en abstrakt størrelse med territorial magt og institutioner til at udøve denne magt.“ Det var jo ikke helt, hvor staten *er*, men inden han nåede at protestere, blev han vinket hemmelighedsfuldt hen bag en busk af en ivrigt gestikulerende og noget rodet udseende ældre herre. „Ved du ikke,“ hviskede han fortroligt, „at utallige politiske filosoffer fra Thomas Hobbes, Immanuel Kant, Thomas Paine ... (her holdt studenten op med at høre på opremsningen, der er jo dog grænser for, hvor mange ikke-berømtheder man kan huske navnet på) alle har skrevet, ofte gemt i en fodnote eller indskudt sætning, at man aldrig skal spørge til, hvor statsmagten stammer fra? Det er altid i sidste ende vold og mord, der har skabt den, og kun tidens gang og filosofernes tavshed har skjult dette og fået det til at se fredeligt og legitimt ud.“ Op af en fedtet fløjlspose trak manden nogle foldere om noget med nogle stråler og nogle hemmeligheder, men studenten nåede lige at undskylde sig med, at han skulle videre, inden manden hviskede, hvem der i virkeligheden var inde i statsministeren.

Da statskundskab ikke var til megen hjælp, var der kun et at gøre: krydse gaden og prøve lykken på humaniora. Det er jo godt nok noget unyttigt spekulanteri i disse konkurrencetider, men så meget desto bedre, tænkte han, for så har de jo ikke noget bedre at give sig til end at svare på mit spørgsmål. Den første, han mødte, var en humanist, der havde skrevet lidt om staten hist og pist, og som var på vej over for at undervise i opkomsten af den moderne statsidé. Lidt ubelejligt at blive forstyrret i sine tanker om de fortsatte statslige overgreb, som rygelovgivning, cykelhelme og amningsregler jo tydeligvis er, så den flinke fyr svarede, som statsansatte forskere ofte gør, ved at citere sig selv: „Staten er en samtidig fiktion og praktisk realitet. Staten er det forhold, der italesætter, regulerer, meningsbestemmer og håndhæver betydelige dele af vores liv. Staten bekymrer

sig for os, holder øje med os, straffer os og strækker sin tilstedeværelse ud i alle det sociale livs porer. På den måde bliver staten baggrundsbetingelsen for vores liv. Staten er i omfattende grad vores praktiske realitet. Men den er samtidig fjern og diffus. Den er en fiktion i den forstand, at den kun eksisterer gennem vores forestillinger om den.“

Helt forpustet, men lige så uafklaret som tidligere, konstaterede vores student to ting: Universiteter er en brillant måde at forplumre ting på – og, tænkte han også, derfor måske det bedste sted at gemme staten – men den tanke glemte han hurtigt igen. Han ville nemlig gerne ud at rejse, og her kunne hans andens tanke hjælpe ham: „Staten kan jo ikke være i udkanten. Min fejl har været at søge efter den helt herude i provinsen, når alle jo ved, at staten er centrummet, punktet, hvorfra ting strømmer, og jeg har stået i den blege afglans af statens sidste stråler.“ Således opfyldt af sin egen poesi (han ville som så mange unge gerne være kunstner, men fremdriftsreform og drømmen om engang at tjene nok til at kunne få et boliglån og alskens fradrag havde knust de drømme) gik han ned mod banegården. Her betragtede han den stolte bygning og dens mange symboler og fik igen den kætterske tanke, at det måske alligevel var her, staten var. „Væk tanker, vi skal til hovedstaden!“ sagde han som så mange studenter før ham.

I toget og med billet købt med studierabat forsøgte han først at spørge billetkontrolløren om staten, men kontrolløren klippede og skyndte sig videre. Han havde et job, der skulle gøres, og det havde alle passagererne også. De sad alle duknakkede med deres computere og arbejdede og mailede og telefonerede. „Nogen burde fortælle politikerne, hvor meget folk arbejder, selv om de sagtens kunne holde fri,“ tænkte studenten. Men det er jo et helt andet spørgsmål at besvare.

Ankomsten til København modstod han fristelsen til at stoppe alle på sin vej og stille sit spørgsmål. Til gengæld blev han selv spurgt, om han ville købe en guldskrubbe, donere til Red Barnet, svare på nogle spørgsmål om tebreve, købe Hus Forbi, vise vejen til det nærmeste bordel, og så var der en, der mente, han lignede en, han engang havde kendt. Men det var han ikke, fandt de ud af, da han fandt sit kørekort, sygesikringsbevis og pas frem (altid godt at være beredt og ganske bekvemt). Så direkte som muligt vandrede han mod Christiansborg. Af en borg at være var den ret ubeskyttet, men lå dog der lidt for sig selv og signalerede noget magt. Mest var den dog bare meget mindre, end han havde troet. „Kan staten virkelig være derinde?“ tænkte han ved sig selv, „Der er kun en måde at finde ud af det på, så ind og finde en politiker, de må da vide, hvor staten gemmer sig.“

Den første, han mødte, var fra Liberal Alliance, men han gryntede noget om at hade staten, og desuden var han alt for travlt til at besvare spørgsmål nu. Han

havde nemlig hørt om en kontanthjælpsmodtager, der måske kunne overleve på sin kontanthjælp, og det er jo ganske forargeligt og stik imod statsbudgettets interesse. De Konservative var ikke til mere hjælp, for de sagde bare, at de var mere til gud, konge og fædreland og ville slet ikke høre tale om, at det vist bare er andre ord for statsligt finansierede beskæftigelsesprojekter. Dansk Folkeparti ville gerne snakke grænsebomme og noget med, at man kan få mere Danmark, hvis EU bliver mindre, men da de også begyndte at snakke om „alle de indvandrere“, undskyldte studenten sig med, at han var ordentligt opdraget og ikke ville tale grimt om nogen, der ikke var der. Hos Enhedslisten snublede han lige ind i den 28. diskussion siden nytår om, hvorvidt man ville afskaffe staten efter revolutionen, og hvor mange problemer man kunne løse med mere stat indtil da. Mere held var der hos Venstre og Socialdemokraterne (studenten fandt dog aldrig ud af, hvem af de to der var fra hvilket parti). De ville begge gerne tale om noget, de kaldte konkurrencestaten, der vist er en meget kedelig bordherre og en lidt sur udgave af noget, som de begge sagde, engang hed velfærdsstaten. De foreslog, at han kunne tage på Nationalmuseet eller måske hen til Arbejderbevægelsens arkiv, hvor de helt sikkert må have et eksemplar af den stat liggende et sted.

Frustrationen steg hos vores student. Ingen af partierne syntes at have tænkt over den stat, som de alle snakker om. Den kan åbenbart være både større eller mindre, roden til alt ondt eller løsningen på alle problemer, men findes, det kan den ikke. Frustreret og lidt højroestet udbrød han til den næste sagesløse (men dog meget statslige, da det var en mandlig politibetjent), der kom forbi: „Er du staten?“ Overrasket siger betjenten: „Er du selv?“ De stirrede på hinanden alt for længe, og her forventer den TV-glade læser enten et kys (ville være fint og meget progressivt for sådan et tidsskrift med lidt statsgaranteret seksuel frihed) eller noget musik. De skulle tage hinanden i hænderne og danse henført rundt, mens et kor af gamle folkeskolelærere og pædagoger sang om staten som os alle sammen. Men dette er et eventyr, og der er dog heldigvis grænser for, hvad både læseren og redaktørerne vil trækkes med, så vi slutter vores del af rejsen sammen med studenten.

Han fortsatte nu sin søgen alene. Ikke længere ved at lede efter staten, men ved at skabe sin egen. Eget flag, egne penge, lidt basisdemokrati og ingen personskat, men det hele strandede, da kommunen ikke ville give dispensation til, at han kunne hænge sit eget flag op i sine forældres have. Han fandt aldrig staten, men den fandt vist ham.